

TRIBUNA

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
pe un an ..... 20 cor.
pe 1/2 an ..... 10 cor.
pe 1/4 an ..... 5 cor.
pe o lună ..... 2 cor.
N-ri de Duminică pe an 4 cor.
Pentru România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un gir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicare.
Atât abonamentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte în Arad.
Telefon pentru oraș și comitate
Scrisori nebrancă nu se primesc.

SFÎRȘITUL.

După o dezbatere care n'a durat nici două săptămâni Dieta a primit în ședința de Sâmbătă bugetul pe 1904. În galop s'a trecut peste pozițiile bugetului de o mie de milioane, și azi e deja votată imensa sumă până la ultimul ban. Acum, ca țeara să fie în regulă cu bugetul, nu mai lipsește de cât proiectul apropiat. Și pe acesta l'a prezentat deja ministrul de finanțe Lukács László.

Dealtfel mai repede s'a trecut peste bugetul ministrului de finanțe deși ar fi meritat a se ocupa mai în merit cu portofoliul ministrului Lukács.

Așa întâi de es. trebuia să se elucideze chestiunea — sulevată de Mezössy — privitoare la administrarea surtaxei zahărului.

Cealaltă chestiune importantă era chestiunea de reformă a dărilor. În privința aceasta ori-cât s'a apărut ministrul Lukács cu ex-lexul, nu se poate sustrage de sub rezponsabilitate. E la tot cazul trist că în treizeci și trei de comitate a trebuit să scârțeze și să șteargă restanțele dărilor. Trist mai ales pentru cuvântul, că populațiunea, nu rămâne în restanță, pentru-că n'ar voi să plătească, ci pentru-că n'are de unde plăti. Ear că asta e așa, una dintre cauze este sistemul nostru de dări, situația actuală a politicii noastre financiare. Incontra unor abuzuri cum sunt de exemplu cele-ce se fac la mărturisirea dării de venit cl. III — guvernul

și organele sale, n'are nici o panaceă, în vreme ce darea calculată cu cheia sigură de 25 % a economului, să incasează fără milă.

Să se îngrijească însă de creditul economului, de asigurarea minimumului de existență al țeranului, firește, nici prin minte nu-i trece.

A treia chestiune importantă, pe care am fi dorit s-o vedem formând obiect de preocupare al ministrului este chestiunea uzurei. Uzura de credit și de marfă nicăiri pe fața pământului nu serbează zi de zi orgii, ca în țeara noastră. Și s'ar putea zice că sub scutul legilor. Judecătorii se ved constrânse achita pe uzurarii notorii, pentru-că nu sunt în lege paragrafi, pe a căror temel să-i poată osîndi. E un adevărat monument de rușine și scandal al țării, legea despre uzură și așa se vede, liberalismul este îndestulit cu ea, pentru-că n'a ținut de necesar pân'aci a stîrpi uzura prin dispoziții legislative.

Guvernul are totdeauna pretexte, pentru a se sustrage dinaintea acestor arzătoare chestiuni, pe cari de ani de zile mai toate guvernele le au în programa lor, se'nțelege spre a orbi lumea cu vorbe late și promisiuni goale.

N'are parlamentul acesta pentru nimic pe lume, simț ori pricepere, numai pentru halucinațiile maghiarizării, fantasmagoriile imperiului maghiar, fără a vedea nenumăratele răni din cari sângerează țeara aceasta.

În semnul acesta s'arată sfîrșitul celor zece luni de guvernare a ministerului Tisza.

Proiectul de lege pentru apropiatune. Ministrul de finanțe Lukács László la finea ședinței de Sâmbătă a camerei a prezentat proiectul său pentru bugetul statului pe anul 1904. În acest proiect speșele ordinare ale Ungariei sunt stabilite la 1.024,632.324 coroane, cele transitorii la 49.787,215 coroane și speșele pentru investițiuni la 116.230,476 coroane. Proiectul a fost transpus comisiei financiare, care în ședința viitoare a camerei va raporta, ear asupra proiectului se va desbata în ședința de Mercuri.

Școala de fete din Arad.

La alt loc al ziarului nostru publicăm din nou Anunțul Școlar al școlii de fete din Arad pentru anul 1904/5.

Atragem îndeosebi atențiunea publicului nostru românesc asupra aceluși anunț.

În timpul de aztăzi, când dușmanii neamului nostru cu năvalnică pornire să străduesc a ne despoia de ceea-ce avem noi mai sfânt, de limba și naționalitatea noastră, în măsură potențată crește însemnătatea chipului vieții familiilor românești.

Familia este cea din urmă cetate a existenței noastre naționale. Și sentinela, care păzește intrarea în această cetate, este femeia română. Până când femeia română va rosti cu mândrie sunetele dulci ale limbei românești, până când mama română va lega

SPOVEDANIA.

(NUVELĂ).

Întreg orașul Véziersle-Réthel, luase parte la convoiul și îngroparea lui Badou-Leremince, și cele din urmă cuvinte „un om cinstit mai puțin“ din discursul delegatului prefecturii rămăsesse în amintirea tuturor.

Fusese om cinstit în toate actele vieții, în cuvintele lui, în pilda ce-o da, în apucături, în ținută, în tot ce întreprindea, în chipul cum își tăia barba, și în forma părăriiilor chiar. Nu-i eșise nici odată un cuvânt, care să nu intrupeză o pildă, nici odată nu făcuse o pomană fără să nu dea și sfatul ei, nici odată nu întinsese mâna, fără să nu pară că dă o binecuvântare.

Lăsă doi copii: un băiat și o fată.

Băiatul era consilier general; ear fata măritându-se cu un notar: dl Poirel de la Voult, făcea parte din „obrazele alese“ în Véziers.

Erau nemângâiați de moartea tatălui, căci îl iubise cu sinceritate.

Slujba religioasă odată sfîrșită se întoarseră la casa mortului și închizându-se toți trei, băiatul fata și ginerele, deschiseră testamentul, care trebuia despecetat de ei înșiși, și numai după-ace siciul ar fi fost îngropat. O însemnare pe plic arăta această voință.

Dl Poirel dela Voult, în calitatea sa de notar obișnuit cu ast-fel de afaceri, deschise plicul și potrivit-și ochelarii la ochi, începu a ceti

cu vocea sa înăbușită, făcută parcă anume pentru a desluși contractele!

„Copiii mei, scumpii mei copii, n'ași putea dormi liniștit somnul vecinic, dacă nu v'ași face de dincolo de mormânt o spovedanie, spovedania unei crime, a cărei remușcări, mi-a sfâșiat întreaga viață! Da, am făptuit o crimă, o crimă înfricoșătoare, selbatică.

Aveam pe atunci douăzeci-și-șase ani și-mi începeam cariera de avocat la Paris, ducând aci viața tinerilor de provincie neajunși, fără cunoștinți, fără prieteni, fără părinți.

Îmi lua o amantă. Câți nu se scârbesc numai la acest singur cuvânt: amantă! Și cu toate acestea, sunt oameni cari nu pot trăi singuri: eu sunt unul dintre aceia.

Singurătatea odăiei, seara, lângă foc, mă umple de o grije spăimântătoare. Îmi pare că sunt singur pe pământ înfloritor de sigur, dar înconjurat de primejdii nedesluite, de lucruri necunoscute și grozave; și păretele care mă desparte de vecinul pe care nu-l cunosc, mă depărtează de dinsul tot atât ca de stelele zărite pe fereastră. Mă cuprinde apoi un fel de friguri, — friguri de nerăbdare și de frică. Tăcerea zidurilor mă îngrozește.

E atât de adâncă și atât de tristă această tăcere a odăiei în care trăiești singur! Căci nu e numai o tăcere împrejurul trupului, dar o tăcere în împrejurul sufletului, și când o mobilă trosnește, tresar până în adâncul inimei, căci nici un alt sgomot nu se aude în această tristă locuință.

De câte ori neastempărat, înspăimântat de această nemișcare mută, nu m'am pus a vorbi, a rosti cuvinte fără șir, fără judecată, numai pentru a face sgomot! Vocea mea îmi părea apoi atât de străină, încât îmi era spaimă.

Este ceva mai înfricoșător de cât a vorbi singur într-o casă pustie? Vocea ți-se pare că e a altuia; o voce necunoscută, vorbind de geaba, nimărul, în aerul sec, fără de nici o ureche care s'o asculte, căci se cunosc mai dinainte a fi rostite, cuvintele ce-ți scapă în singurătatea odăilor... Ear când ele răsună în tăcere, se aseamănă cu un ecou; ecoul ciudat al cuvintelor spuse încet, numai în gând.

Luai o amantă, o fată tineră ca toate acele care trăiesc în Paris dintr-o meserie ce nu le ajunge pentru a trăi; ea era blândă, bună, simplă. Părinții ei locuiau în Poissy. Mergea din timp în timp, să petreacă la dinșii, câte-va zile.

Timp de un an, am trăit destul de liniștit cu dinsa, bine hotărât a o părăsi, când ași fi găsit o persoană tineră, care îmi va plăcea în de-ajuns, pentru a o lua în căsătorie.

În acest cas, ași fi lăsat celei-l'alte un mic venit, pentru-că e hotărât în societatea noastră, ca iubirea unei femei să fie plătită cu bani când ea e săracă, prin prezenturi când dinsa e bogată.

Dar iată că într-o zi, mă vestește că e însărcinată. Incremenii, și-nțelesei într-o clipă, toată prăbușirea vieții mele.

Deodată îmi apărui lanțul ce trebuia să-l trag după mine, până la moarte, pretutindenii, în viitoarea mea familie, în bătrânețele mele tot-dea-una: lanțul femeii legate de viața mea prin copil, lanțul copilului ce trebuia crescut, suprave-

scutecele băiețelului cu gălan roșu-galben-vinăt, până atunci zădarnică va fi furia barbarilor, cari vreau să ne despoaie de firea noastră lăsată dela Dumnezeu.

Femea română are în viitoriu chemarea să poarte steagul naționalității românești. Pentru chemarea aceasta ea are trebuință de instrucțiune potrivită. Acesta este rezonul, pentru care vedem ridicându-se în mai multe centre românești școale pentru fetițele române.

Cu bucurie vestim, că și în Arad corporațiunile bisericești răsăritene românești cu zel înfocat se nuzesc a asigura și organiza pe temeiuri tot mai puternice școala română de fete din Arad.

Impregiurările poporului nostru pretind, ca la creșterea fetițelor noastre să se îmbine cultura intelectuală cu deprinderile economice, ca astfel femeia română să rămână ceea-ce a fost și în trecut, soție cuminte, mamă dulce și harnică econoamă.

Acestea considerațiuni, așa suntem înformați, sunt conducătoare la organizarea școlii de fete din Arad. Desvoltarea acestei școli, care promite a deveni un puternic izvor de nouă viață românească în vasta diecesă a Aradului, se va face treptat în raport cu creșterea numărului elevilor, cari o vor cerceta.

Indemnăm deci pe părinți, ca de cu vreme să-și însinue fetițele la școala de fete din Arad, unde vor primi cea mai potrivită creștere românească și unde pe lângă deprinderile și instrucțiunea în cele economice se deosebită atențiune creșterii religioase.

DIN ROMÂNIA.

Onomastica A. Sale principesei României. D. P. S. Aurelian președintele senatului, a trimis ieri A. S. R. Principesei României, și A. S. R. Ducesei de Saxa-Coburg-Gotha, la Coburg, cu ocazia onomasticeii Lor, următoarele telegrame:

A. S. R. Principesei României.

Cu cel mai adânc respect am onoare a prezenta A. Voastre Regale pentru ziua onomastică cele mai călduroase felicitări și omagii de nețărmurit devotament.

Rog pe Dumnezeu să hărăzească A. V. Regale viață îndelungată pentru a face fericirea iubitei noastre Patrii și a dinastiei Regale, de care este pentru vecie nedeslipită soarta României.

A. S. R. Ducesei de Saxa-Coburg-Gotha.

În numele senatului României, am onoarea să prezint cu cel mai adânc respect, cele mai călduroase felicitări cu ocazia aniversării A. V. Regale.

Rog pe Dumnezeu să hărăzească A. V. R. și Angusteii Sale familiei ani mulți și fericiți.

România întreagă își va aduce tot-deauna aminte cu cea mai adâncă recunoștință că A. V. Regale Vă datorește unul din cele mai strălucite giuvaere ale Coroanei sale.

P. S. Aurelian,
președintele Senatului.

Din Austria.

Partidele germane contra dlui Körber. Din Viena se comunică următoarele: Comitetul executiv al partidelor germane din Reichsrat în ședința sa de Sâmbătă a luat poziție contra noii direcțiuni politice a dlui Körber care favorizează pe Slavi. Conferința a adoptat un proiect de rezoluțiune, care va fi prezentat ministrului president prin deputații *Derschatta* și *Gross*. În acest proiect guvernul este provocat să-și chimbe atitudinea de slavizare în chestia școlară, de-ore-ce la cas contrar partidele germane ar fi necesitate să-și dea ele seamă de ținuta guvernului.

† Ioan Groza jun.

Eri ne-a venit știrea dureroasă că protopopul Halmagiului Ioan Groza jun. a decedat Sâmbătă seara în Halmagiu.

Vestea deși nu ne-a surprins, căci știam că regretatul suferea de mult de o boală incurabilă, stângerea sa atât de timpurie, ne lasă cu toate acestea întristați și neconsolați. Căci protopopul Groza dispărea la vîrsta, când biserica și neamul puteau cu drept cuvînt aștepta mult dela dînsul. Era de 46 ani.

Moartea protopopului Groza a fost comunicată P. S. Sale Episcopului I. I. Papp

care petrece în Reichenhall, și care telegrafice a delegat pe protopopul Constantin *Gurban*, să-l reprezinte la înmormîntare.

Înmormîntarea se va face azi după amiază în Halmagiu.

Din străinătate.

Tratatul comercial ruso-german. Corespondentul berlinez al ziarului «Neue Freie Presse» spune că pentru întâia dată vedem cum două popoare, cari trăiesc în armonie, încheie o convențiune care este menită a împedica circulațiunea, ear în unele privințe a o opri cu totul. Astfel de lucruri se întîmplau înainte numai când o convențiune se sfîrșia, fără însă a fi reînviată. În ori-ce caz, industria germană nu poate de cât să se aștepte la o proibire a dezvoltării sale libere pe piața rusească.

Chestia Dardanelelor. Rușii au pornit o altă serie de vase ale flotei voluntare din Marea Neagră încărcate cu cărbuni și victualii.

Aceste vase se așteaptă să treacă strâmtoarea Dardanelelor, dintr'un moment într'altul, sub pavilion comercial.

Guvernul turcesc, spre a se pune la adăpost de ori-ce reproșuri, a prezentat conțelului Lamsdorff, ministru de externe al Rusiei, prin ambasadorul turc din Petersburg, un protest contra trecerii de vase ale flotei voluntare rusești prin Dardanele.

Cu toate acestea Rușii vor trece, mai cu seamă acum când nopțile sunt întunecoase.

Din Transvaal. Lui „Morning Post“ i-se telegrafează din Pretoria, capitala fostului Transvaal cu bărbații conducători burii n'au voit să adopteze proiectul guvernului, conform căruia $\frac{1}{3}$ a corpului legislativ să fi denumită, ear $\frac{2}{3}$ să se aleagă. El au declarat, că alta decât guvernament, spriginit pe reprezentațiune a națională în înțeles real al cuvîntului, nu pot primi.

ghiat, apărat, ascunzîndu-mă de dînsul, și ascunzîndu-l de lume.

Aveam spiritul răscolit de această noutate, și o dorință nedeslușită pe care în schimb n'o arătăm, dar pe care o simțeam în inimă, gata a sbucni, ca acei oameni ascunși, care n'așteaptă decât o chemare pentru a eși la lumină; — o dorință criminală în fundul cugetării mele! Dacă o întîmplare ar fi putut să-mi iasă în cale? Sunt atîți copilași cari mor înainte de a se naște!

O! nu doream de loc moartea amantei mele! Sărmana fată! o iubeam adevărat...

Dar doream poate moartea celui-lalt înainte de al vedea?

Copilul se născu. Aveam o gospodărie în mica mea locuință de băiat; o gospodărie în doi perși, lucru grozav!

El samănă cu toții copiii; nu-l iubeam de loc. Vedeți, toții nu iubesc de cât mult mai târziu. El nu au iubirea instinctivă și furioasă a mamelor. Iubirea lor trebuie să se trezească cu încetul, ca spiritul lor să se lege prin legături ce se înodă în fie-care zi, între ființele cari trăesc la un loc.

Trecu încă un an; fugeam acum de locuința mea, prea mică, unde steteau aruncate rufe, ciorapi groși, cât mînușa, o mie de lucruri de tot felul, lăsate, când pe o mobilă, rînd pe rînd mătoarea unui jilț, pretutindeni... Fugeam mai ales să nu-l mai auzim țipînd, căci țipa la fie-care clipă, fără intrerupere, când îl premea, când îl apăla, când îl atîngea, când îl culca.

Făcusem cunoștință, și întîlnisăm într'un salon pe aceea care trebuia să vă fie mamă. M'am îndrăgostit de dînsa, și se trezi în mine

dorința de a o lua în căsătorie. Îi făcui curte, o cerui și mi-o dete.

Mă găseam prins într'o piedică: să mă însor (avînd un copil), cu acea fată pe care o iubeam, sau mai bine spunînd adevărul, să-mi iau gîndul de la dînsa, dela fericire, dela viitor, dela tot, căci părinții ei oameni neînduplecați și scrutați, dară ar fi știut această, nu miar fi dat'o nicel un preț.

Trecui o grozavă lună de griji, de suferințe morale, o lună în care mi se gînduri grozave mă năpădiră. Simțeam crescînd în mine o ură în potrivea fiului meu, în potrivea acestei bucați de carne vie și miorlăitoare ce-mi tăia drumul de-a curmezisul, rupîndu-mi viața, silindu-mă la un trai fără așteptări, fără acele nădejdi nedeslușite, ce face drăgălașia tinereții.

Eram în Decembrie. Un frig spăimîntător... Ce noapte! Amanta mea plecase...

După ce mâncasem singur în sufrageria mea strîmță, intrați încetîșor în odaia unde dormea copilul.

M'așezai într'un fotoliu, dinaintea focului. Vîntul, un vînt sec, bătea scuturînd geamurile. Prin ferestre vedeam stele scanteind, cu acea lumină ascuțită pe care o au în nopțile înghețate.

Apoi gîndul ce mă muncea de o lună, pătrunse din nou furios în minte. Indată ce rămăneam nemișcat, el se cobora de asupra-mi, intra în mine și mă rodea.

Mă rodea, cum rod ideile fixe; cum cancerile trebuie să mînânce carniurile. Mi se părea că el era acolo, în cap, în inimă, în tot corpul meu; și el mă mânca cum m'ar fi mâncat o bestie. Aș fi voit să-l gonesc, să-l resping, să deschid gîn-

direa mea altor lucruri, — la speranțe noi, cum ai deschide fereastra gîndului proaspăt al dimineții, spre a goni aerul stricat din timpul nopții. Dar nu puteam nici macar e clipă să-l fac să iasă din creierul. Nu știu cum aș putea să exprim acest chin. El însă îmi rodea inima și simțeam dimpreună cu o durere grozavă, — o adevărată durere fizică și morală, — fiecare din mușcăturile lui.

Viața îmi era sfîrșită. Cum aș fi putut eși din această situație? Cum aș fi dat înapoi și cum aș fi mărturisit-o?

Și iubeam pe aceea, care trebuia să devie mama voastră, cu patimă nebună, pe care neînălăturabilă pedecă o aprindea mai mult.

Furia grozavă mi-se mărea, mă înădușia, o furie ce atîngea nebunia! Sigur eram nebun în seara aceea.

Copilul dormea. Mă sculai și-l privii. El, această stărpitură, acest nimic mă osîndea la o nenorocire fără de sfîrșit.

Dormea cu gura deschisă, acoperit de plapomă, într'un leagăn, aproape de patul meu, — de patul în care eu nu me puteam odihni.

Cum am îndeplinit ceea-ce am făcut? știu eu? Ce putere m'a împins, ce indemn răntăcios m'a stăpănit. Oh! gîndul crimei mi-a venit fără să simt. Îmi aminteam numai, că inima îmi bătea grozav. Îmi bătea așa de tare că o auziam, cum se aud loviturile de ciocan în dosul păreților. — Atât îmi amintesc numai că inima îmi bătea!

În capul meu era un straniu amestec, un învîlmășag, o rătăcire a orî cărei judecăți, a orî căruî sânge rece.

Anunț școlar.

(Școala de fete din Arad.)

Se aduce la cunoștința Onoratului public, că înscrierile la școala superioară de fete cu internat din Arad, împreună cu cursuri preparandiale, se vor face în 19—21 August (1—3 Septembrie) a. c., iar prelegerile se vor începe în 23 August (5 Septembrie). Înscrierile se vor face în zilele amintite prin direcțiunea școlii (strada Deák-Ferencz Nr. 27.) Observăm, că înscrierile în cursul I, preparandial nu se admit.

Școala este împreună cu internat. În internat elevele școlii (fie clasiste, fie preparandiste) plătesc taxa de întreținere 400 cor. pe an, adică 40 cor. lunar. Se primesc însă în internat și eleve, care voesc a cerceta vre-o altă școală publică din Arad. Aceste eleve plătesc lunar 32 cor. ca taxă de întreținere. Fiecare elevă internă, solvește 5 cor. taxă medicală.

Preparandistele externe vor solvi didactru 120 cor. pe an, iar clasistele 60 cor. Afară de acestea elevele (fie externe, fie interne) plătesc 4 cor. taxă de înscriere. Pentru instrucțiunea la pian se solvesc (3 ore la săptămână) 10 cor. lunar.

Toate elevele din internatul școlii vor fi introduse în ale cusutului (croitul hainelor), precum în economia practică a casei (pregătirea bucatelor ș. a.) Acestei instruiri pe viitor i-se va da o deosebită atențiune și elevele la finea anului vor presta examen public din cunoștințele lor pe acest teren. Elevele din internat, care vor cerceta vre-o altă școală publică din Arad, afară de instrucțiunea susamintită în cusut și economie, vor primi instrucțiune deosebită din limba și literatura română, vor fi supravegiate și ajutate la pregătirile lor pentru obiectele de învățământ ale școlii, pe care o cercetează. La școală și de la școală vor fi însoțite acasă de guvernanta internatului.

La școala noastră de fete în clasa I., se primesc eleve, care dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes 4 clase elementare, ori apoi dovedesc pe baza unui examen de primire că sunt bine orientate în materialul de învățământ prescripționat pentru clasa a VI-a elementară. În celelalte clase ale școlii de fete se primesc eleve, care dovedesc prin atestat școlar, că au absolvat cu succes vre-o clasă premergătoare de la altă școală de categoria școlii civile. Absolventele clasei a VI-a elementară se vor primi în clasa II-a a școlii de fete pe baza unui examen de primire.

Elevele, care se imatriculează pentru primădată la școala noastră, afară de atestatul școlar din clasa premergătoare au să producă atestat de botez și certificat de revaccinare.

Fiecare internă are să aducă: 6 cămăși, 3 fuste colorate (de vară), 3 fuste (de iarnă), 6 dărechii ciorapi negri, 12 batiste, 6 servete, 6 ștergare, 2 perne cu câte 2 fețe, 1 plapomă cu 2 fețe, 2 cearceafuri (lipidee) de desubt, o acoperitoare de pat (colorată) și saltea (matraț) și lavoar, 2 pahare, 1 perie de dinți, 1 perie de haine, 2 peri de cap și 2 pepteni, 1 cuțit, 1 furculiță, două umbrele (1 de ploaie și 1 de soare), 2 perechi de ghete, 1 pereche de papuci, 3 haine de casă. Ca haine de sărbătoare și de stradă se vor face uniforme.

Deslușiri mai amănunțite se pot cere de la Consistorul gr.-or. român din Arad.

Arad, din ședința consistorului ca senat școlar, ținută în 1/14 Iulie 1904.

Ioan I. Papp,
Episcop.

Războiul ruso-japonez.

Armata rusă se află în fața unei iminente catastrofe. Telegramele de ieri aduc știrea că lupta decisivă mult așteptată, și pentru care Japonezii făceau enorme pregătiri a început deja aproape de Liaoyang. Comandantul oștilor rusești, concentrate acum pentru o groaznică și poate pentru o ultimă lovire. n'a izbutit cu tactica retragerilor continue. Din năntea armatei lui Oku și Nodzu poate ar fi putut scăpa, dar la Nord îi s'a pus în drum generalul Kuroki, care urmărește cu mare băgare de seamă fiecare mișcare a Rușilor, pândind momentul oportun, când să tragă socoteală finală cu invasiunea rusească. Acest moment, precum se vede, a sosit deja. Lui Kuropatkin i-s'a octroiât quasi lupta, ce se dă acum la Liaoyang și el a fost silit să o primească, cu atât mai ales, cu cât retragerea i-a devenit imposibilă. Vestea despre începerea acestei lupte o primește *Matin* din Petersburg. Conform acesteia 200.000 Japonezi sunt în luptă cu armata lui Kuropatkin. Un ziar rusesc, *Brsevija Vjedomosti* primește de la un corespondent al său din Liaoyang știrea, că s'a dat deja o luptă mare, la *H a d z i d z i*, unde Kuroki a atacat centrul armatei ruse. S'a desfășu-

rat o luptă desperată, în care, cum afirmă raportorul ziarului amintit, au căzut mai mult ca 10.000 Japonezi, dar' care luptă totuși s'a terminat cu retragerea Rușilor. Această localitatea se află la ost de Liaoyang, în direcțiunea Kutsiei, de unde armata lui Kuroki înaintează contra pozițiilor rusești.

De alt cum știri pozitive despre aceste două evenimente n'au sosit. Kuropatkin a trimis ce e drept țarului un raport, dar în acesta nu pomenește cu nici un cuvânt despre vre-o luptă dată ori despre vreuna care acum ar urma cu toată înverșunarea; fără spune numai atâta că *trupele japoneze înaintează spre Liaoyang din toate părțile*. Mai spune raportul generalisimului rus, că la Hadziadin este concentrată putere armată japoneză considerabilă, însă că aceasta ar fi început o luptă cu trupele ruse, în raport nu spune nimic.

Mai raportează Kuropatkin și despre trecerea unei divizii japoneze peste râul Taici, cu scop de a încunjiura pozițiile ruse însă această manoperă japoneză n'ar fi succes, de-oare-ce Japonezii au fost respinși.

Armatele japoneze de la sud, conform raportului lui Kuropatkin — au ocupat o linie de 15 klm. spre Nord de Haițeng. În felul acesta și Oku și Nodzu au ajuns în imediată apropiere de pozițiile rusești, așa că este numai chestie de câte-va zile, ca cele trei armate japoneze să se arunce asupra Rușilor. *Kuroki* deci a început de nou lupta mare, și după el vor intra în acțiune și *Nodzu*.

Paris, 6 August. *Lui Matin* îi se telegrafează din Petersburg: Conform rapoartelor sosite la statul maior, *Kuropatkin* a fost silit să primească în *tre Haițeng și Liaoyang* lupta decisivă. Abia acum se explică imobilitatea armatei lui Oku lângă *Kaiping*. Kuropatkin a plănuț retragerea din năntea armatelor lui Oku și Nodzu, care mereu îl luau la goană, între trecătorile pe linia Liaoyang-Mukden, dar naite de a-și executa acest plan a fost încunjiurat de Japonezi și acum s'a văzut silit să primească lupta.

Eram într-una din acele ore de rătăcire și de halucinație, în care omul nu mai are direcția voinței nici conștiința actelor ce face.

Ridicai puțin plapoma ce ascundea trupul trupul copilului, o aruncați la picioarele leagănu-lui și el rămase desvilit. Copilul nu se deșteptă. Mă dusei încet lângă fereastră, și-o deschisei. Un curent de aer înghețat intră ca un asasin. Era atât de rece că mă dădui înapoi dinaintea lui; cele două luminări își fluturau flăcările. Rămăsei în picioare aproape de fereastră, neîndrăsnind a mă întoarce pentru a nu vedea ceea-ce ce petrecea înapoia mea, simțiam cum îmi luneca fără încetare pe frunte, obraz și mâni aerul ucigător care intra mereu. Ținu mult acest lucru.

Nu judecam de loc, nu-mi dădeam seama de nimic. Deodată o tușă slabă mă cutremură din cap până în picioare, un cutremur pe care îl am încă în această clipă, în rădăcina părului.

Cu o mișcare nebună închisei grabnic fereastra, apoi întorcându-mă, alergai la leagăn.

Copilul dormea mereu, gol, cu gura deschisă; îi atinsei picioarele și îi învălii, căci erau înghețate.

Înima mi se împlânzi îndată, și sfâșiata se umplu de milă; de bună voință, de iubire pentru acest nefericit copil pe care voisem să-l omor. Îl sărutai îndelung pe părul lui moale, apoi mă așezai iarăși dinaintea focului.

Mă gândeam cu desgust, cu groază la ceea ce făcusem, întrebându-mă de unde vin aceste furtuni sufletesti, în care omul pierde noțiunea lucrurilor, stăpânirea asupra lui însuși, și lucrează ca într-o beție nebună, fără a ști ce face, unde merge, ca și o barcă în furtună...

Copilul mai tuși odată: și îmi simțeam inima sfâșiată. Dumnezeuule, Dumnezeuule! dacă ar muri, ce m'aș face?

Mă sculai pentru a-l privi cu o luminare în mână; m'aplecai deasupra lui văzându-l răsufând cu ușurință, îmi venisem în fire, când tuși pentru a treia oară, simții o astfel de sdruncinare, făcuți o așa mișcare înapoi, — ca și când aș fi fost zăpăcit de vederea unui lucru spaimântător, încât îmi căzu luminarea din mână.

După ce o ridicați de jos simții că aveam templele umezi când răci, când ferbinți, ca și cum ceva din înfricoșata suferință, din acest chin de ne spus, arzător ca focul și rece ca ghiata, îmi eșea prin oase, prin piele...

Rămăsei până la ziuă aplecat asupra fiului meu, liniștindu-mă când dânsul rămânea cât-va timp liniștit străbătut de dureri nespuse când tușia cât de slab.

Se trezi cu ochii roși, gîtul infundat, fața suferindă.

Când servitoarea intră, trimisei repede după un doctor, care veni până într'un ceas, și care căutând copilul întrebă:

N'a răcit?

Începuți a tremura ca și uu bătrân și înginați:

— Nu, nu cred. Apoi întrebați:

— Ce are? E vre-o primejdie?

El rēpunse:

— Nu știu nimic încă. Voi veni astă seară.

Doctorul veni seara. Copilul trecuse aproape întreaga zi într'o atipială neînvinșă, tușind din când în când.

În timpul nopții se declară o pneumonie, care ținu zece zile. N'aș putea spune ce am suferit în timpul acestor nesfârșite ore care despart dimineața de seară și seara de dimineață...

„Muri...“

Di Poirol de la Voulte își ridică ochelarii cu o mișcare ce-l era obicinuită, când sfârșia de citit vre-un contract; cei trei moștenitori ai mortului galbeni nemișcați, se priviră fără a spune un cuvânt.

După o clipă notarul spuse:

— Aceasta trebuie distrusă.

Cei-l'alți aplecară capul în semn de învoială.

Notarul aprinse o luminare, desfăcu cu îngrijire filele ce închideau această periculoasă spovedanie, de filele ce cuprindeau afacerile bănești, apoi le aprinse la flacăra luminării și le aruncă în sobă.

Tustrei priveau cum se mistuiau filele albe, în curând ele nu erau de cât o grămadă neagră și cum se mai deosebeau încă vre-o câte-va litere, fata, cu vârful piciorului sfărma cu lovituri ușoare scrumul hârtiei aprinse amestecându-l cu cenușe.

Apoi rămăseră cu toții să-l mai privească, ca și când aveau frică, ca secretul ars să nu zboare din cămin.

Em. Maril.

Port-Arthur.

Un corespondent al ziarului rus că poartă titlul »Russ« reușind să scape din Port-Arthur și să ajungă sănătos la Liaoyang, a trimis ziarului său o lângă corespondență telegrafică asupra stărilor din Port-Arthur. Această corespondență mult puțin adevărată și parțială este următoarea:

Când am părăsit Port-Arthur, spune acel corespondent, Japonezii voiau să ocupe pozițiile Muntelui-Verde; în mâinile lor, însă, nu erau încă decât înălțimile numite Kwinsang, pe care ei le apărau cu desperare.

În ziua când am plecat, locotenentul Dubarow, în urma ordinului colonelului Machmendarow a bombardat acele poziții cu ajutorul a 6 tunuri mari. Ghiulelele noastre făceau mari goluri în rândurile Japonezilor.

Armata japoneză nu se compune decât din 40 - 50.000 soldați. Japonezii se luptă însă după toate regulile strategiei. Înainte lucrau șanțuri și în timpul zilei, dar din cauza numeroaselor victime ce făceau Rușii în rândurile armatei inamice, s'a luat hotărârea să se lucreze numai noaptea.

Operațiunile inamicului pe apă se mărginesc numai la atacuri de torpiloare și contra torpiloare. Ei aruncă de asemenea mine și une ori în cursul nopții caută să se apropie de vasele ruse ce fac serviciul de pază.

Torpiloarele japoneze sunt observate numai decât la lumina reflectorului electric, și se începe o canonadă, care aduce cu sine repede retragerea Japonezilor.

Lupte mari nu s'au dat până acum pe apă. Escadra rusă se află într-o stare excelentă.

Starea sanitară a fortăreței este excelentă, nu există în Port-Arthur boale epidemice. Se întâmplă, însă, cazuri de boale acute de stomac, din cauza hranei neindestulătoare, mai cu seamă printre trupele de avant-posturi, dar și aceste cazuri de boală se vindecă în 4-5 zile.

Toți cei din Port-Arthur doresc să scape cât mai repede de inamicul care îi înconjoară; unii cred că, Japonezii vor fi învinși.

Sunt apoi mulți cari sunt de părere că, garnizoana din Port-Arthur ar trebui să facă o eșire violentă, spargând blocul japonezilor.

Soldații se nutresc cu conserve, legume, făină, alimente pe cari le-au în abundență.

La orele 10 se închid toate restaurantele; băuturile spirtoase nu se vind de loc soldaților.

In amintirea serbării dela Putna.

A p e l.

cătră onorații p. t. domni autori și editori, onoratele redacțiuni ale diferitelor ziare și reviste, comitele organizatoare de serbare, etc. etc.

Redacțiunea ziarului nostru »Deșteptarea« a fost din multe părți rugată ca să inițieze o colecțiune a tuturor opurilor și scrierilor publicate cu ocaziunea serbării comemorative a centenarului al patrilea a morții Voevodului Stefan-cel-Mare, apoi și o colecțiune a acelor numeri din diferitele ziare și reviste în cari sunt publicate scrieri ocazionale, dări de seamă despre această serbare și mai ales despre serbarea comemorativă din 3/16 Iulie dela Putna.

Aceste colecțiuni se vor dona mănăstirii Putna spre a fi păstrate în archiva acestei mănăstiri în amintirea memorabilei serbări.

Un dar frumos ar fi acesta, închinat mănăstirii unde zac osemintele marelui Voevod.

Spre a-l putea face însă toți cei chemați ar trebui să dea concursul lor.

Rugăm deci pre onor. p. t. domni autori și editori, onor. redacțiuni ale tuturor ziarelor și revistelor, comitele organizatoare de serbări etc. să binevoiască a da concursul D-lor sale, oferind pentru scopul amintit respectivele opuri, scrieri, reviste, numere de ziare etc. în câte două exem-

plare, pe cari le vor trimite la adresa subsemnată adică:

Redacțiunea ziarului

„DEȘTEPTAREA“.

CERNĂUȚI.

(Bucovina).

Atentatele în Rusia.

— Costia Finlandei. —

Asasinarea lui Bobricov a fost par'că semnalul reînvierii mișcării teroriste în Germania și — după cum spunea și altă dată — nemulțumirea creată de politica guvernului rusesc în Finlanda s'a repercutat și în restul imperiului. Chiar despre asasinul de azi a lui Plehwe se spunea că e finlandez; dar chiar dacă nu e finlandez, e mai mult decât probabil că a fost sugestionat de gestul asasinului guvernatorului Finlandei.

O țară depărtată de aci, în nordul Europei, unde ninge din Octomvrie până în Maiu, — marea principat Finlanda e astăzi într'un continuu și dureros sbucium.

Mare cât o împărăție, acoperită aproape în două treimi de păduri. Finlanda n'are decât o populație foarte mică, nici trei milioane de suflete. Cea mai mare parte din aceștia sunt Finlandezi, 87 la sută, și restul Sudezi. Ruși nu sunt decât vre-o șase mii în toată țeara, după ultimul recensământ din 1900.

La 1909 se vor împlini o sută de ani, de când Finlanda a fost anexată definitiv Rusiei, fiind sustrasă de sub ocrotirea blândă a Suediei, dela care primise creștinismul și cultura.

Încă pe timpul lui Petru cel mare începuse să se rupă din terenul acestei țări. Prin cele două tratate, cel dela Nystad, în 1721 și cel dela Abo, în 1743, Rusia anexă Ingermanlanda și părțile de sud ale provinciilor Karelia, Koxholm și Wiborg, apoi țărimurile până la Kymene.

Finlanda nu alcătuia un guvernământ rusesc, ci un stat a parte cu guvernorul său, senatul și dieta sa și un secretar de stat la Petersburg, care până la 1899 a fost în totdeauna finlandez. Țara se dezvoltă astfel sub un regim autonom și luase avânt pe toate terenurile.

Pela sfârșitul secolului trecut, presa națională rusească începu o adevărată campanie împotriva Finlandei, căutând a dovedi, că autonomia acordată la 1809 nu era decât o autonomie administrativă.

La 1890 serviciul poștelor, vămilor și al monedei fură subordonate serviciilor centrale din Petersburg; la 1892 s'a înființat la Wiborg o mitropolie ortodoxă, ear de șase ani încoace, de când fu numit guvernator — general Bobricov, rusificarea marelui principat se urma cu o persistență energetică. Tirania inaugurată de Bobricov fu sprijinită puternic de Plehwe, ministrul de interne asasinat acum câte-va zile. Libertatea presei fu suprimată, prin măsuri excepționale, și nici petițiunile numeroase, emigrările repetate, protestele dietei, nimic nu schimbă această politică de rusificare.

La 15 Februarie, printr'un ucaz al țarului, a fost suprimată autonomia țerei, ear între anul 1899 și până la 1901 s'au suprimat mările poștale și armata finlandeză, întinzându-se legea militară rusească și asupra Finlandei.

La 20 Iunie 1900 limba oficială a țerei fu înlocuită cu limba rusească.

La 16 Aprilie 1903 guvernatorul fu înzestrat printr'un ucaz imperial, cu »putere dictatorială«.

El avea astfel autorizarea de a disolva până și întrunirile particulare, a închide localurile publice, librăriile etc.

Actul lui Schaumann fiul unui demnitar finlandez, și fapta asasinului de astăzi, ori cât de sfioroase ar fi ele și ori câtă desaprobară și groază ar inspira, totuși își găsesc în mare parte explicarea lor psihologică în situația de azi a Finlandei.

Ziarul »Vossische Zeitung« ocupându-se de starea de lucruri din provincia baltică scrie următoarele:

„Un popor mai loial, de cât Finlandezii, n'a existat în Rusia. Și ei au rămas loiali ani

de-arîndul, cu toate că li-s'au confiscat rînd pe rînd toate drepturile, li-s'au luat autonomia, li-s'au suprimat armata, li-s'au răpit dreptul limbei, li-s'au isgonit patrioții din funcții și din țară, s'a violat secretul scrisorilor și în fine guvernatorul i-s'a dat putere de dictator, care putea dispune după plac de libertatea și averea patrioților finlandezi. Cel mai trist testimoniu despre rezultatul artei administrative rusești este, când vedem, că pe urma ei în mijlocul unui popor model de disciplină și răbdare — se nasc asasinii!“

NOUȚĂȚI.

ARAD, 8 August 1904.

— AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Principesa Maria împreună cu AA. LL. RR. Principele Carol și Principesa Elisabeta a României au plecat aseară la orele 9 și 15, în străinătate.

D-nii miniștri aflători în Sinaia i-au însoțit până la Predeal.

— Onomastica Em. Sale. I. P. S. Metropolitan Dr. Vlademir de Repta. Din incidentul zilei onomastice I. P. S. Metropolitan Dr. V. de Repta a fost felicitat de înaltul cler și foarte numeroase persoane din capitală și țară. Patriarhul din Constantinople, Ioachim III a felicitat călduros pe arhiepiscopul.

— Papa cătră facultatea teologică a universității din Budapesta. Pontificele Piu X a trimis facultății teologice a universității din Budapesta o epistolă cu următoarea adresă: »Dilecto filio Adalberto Breznay, Praesidi et Decurialibus in Schola Theologiae Budapestinensi Doctoribus.« Anume facultatea a fost trimisă din incidentul iubileului dogmei despre concepția precărată pontificelui o adresă omagială. La adresa aceasta a răspuns pontificele acum, pomenind dogma concepțiunii cu multă laudă, zicînd. că lumen de coelo în sfășit va conduce pe persecutorii bisericii pe calea recunoașterii adevărului.

— Proclamație socialistă. Partidul socialist rusesc a lansat o proclamație către lucrătorii din Rusia, în care îndeamnă pe lucrători să iasă în strade și să ceară convocarea unei adunări constituante.

Odată dispărut Plehwe, zice proclamația, omul responsabil de vărsarea sîngelui a sute de lucrători, de masacrele din Kișineu și de grozăvile războiului din Orietu Extrem lucrul acesta se poate duce la îndeplinire.

— Intâlnirea monarhului cu regele Saxoniei. Vineri a întors monarhul visita regelui Saxoniei George și anume în cupeu.

Domnitorul saxon Vineri dimineața la 8 și jum. a plecat din Gastein însoțit fiind de ducesa Matilda. La stațiunea Lend au fost așteptați de monarhul nostru, care a sosit cu tren special dela Ischl. După-ce ambii monarhi s'au salutat în modul cel mai cordial, s'au urcat în trenul pentru Salzburg. Pe tren s'a dat un prînz de curte la care a luat parte afară de monarhul nostru și regele George și ducesa Matilda, contele Paar consilierul de legațiune saxon baronul Salza, adiutantul colonel saxon Kospoth, medicul de curte saxon Dr. Selec. Trenul de curte a sosit la Salzburg la amiază, unde a fost primit de un public imens. Aici domnitorii și-au luat rămas bun, plecând regele saxon la 12 ore 20 minute mai departe spre Drezda, ear M. Sa cu trenul vicinal s'a reîntors la Ischl, unde a sosit după amiază la trei ore.

— Vásárhelyi László, un fruntaș al vieții publice maghiare din Arad, deputat al cercului Pecica și, să punem totodată: unul dintre cei mai vajnici dușmani

at Românilor, a decedat Sâmbătă după amiază, la moșia sa din Löksháza. Vieța publică maghiară a îndurat prin moartea lui Vásárhelyi o pierdere reală, căci el rezuma fără îndoială multe calități, care dau preț și valoare omului public. În special activitatea lui economică a fost prodigioasă și el lasă pe seama Maghiarilor un așezământ economic de mare însemnătate, căruia dînsul i-a dat viață și înflorire. În luptele dela comitat Românii perd întru totul pe cel mai neîmpăcat dar și cel mai inteligent adversar al lor, cu care nu odată și-au măsurat armele. Și, deși între armele de care se folosea, erau mai ales cele neiertate, cu care de altfel se pot susține cauzele nedrepte, azi îl putem ușor ierta, căci dînsul pentru astfel de cauză lupta și mai ales aducându-ne aminte că nici odată n'a părăsit nevulnerat terenul. Cuvintele acestea ne fac, s'aruncăm azi și noi un pumn de țerină pe cosciugul adversarului, ce s'a dus înaintea judecării supreme.

— **Causa căldurilor mari.** De un lung șir de ani n'a fost așa căldură tropicală, care să se fi estins aproape asupra întregii emisfere nordice, ca anul acesta. Cum se raportează din Paris, membrul academiei franceze *Des Landres* a ținut zilele acestea o conferință asupra cauzelor astronomice ale căldurii de nesuferit. *Des Landres* a ajuns pe baza cercetărilor astronomilor *Crova* și *Lengley* la concluziunea, că eradierea calorică a soarelui să face în fase periodice. Acum ne aflăm chiar în perioada căldurii, — care a atins anul acesta maximum. În legătură cu prelegerea lui *Des Landres* astronomul *Mascard* a afirmat, că cauzele proprii ale căldurii sunt petele de soare, care regulează propriile eradiere colorică din soare, care de altfel nu sunt alta, decât erupțiunile masei interne candescente ale soarelui; aceste pete s'au sporit în număr neobișnuit de mare, și asta este cauza căldurilor mari de acum.

— **O nouă fundațiune.** Primim următoarele știri: Nainte cu vre-o doi ani a murit macedoneanul *Paul Haris*, consulul Greciei din Budapesta, lăsând o avere de 2 milioane coroane pentru scopuri filantropice și culturale cu condițiune ca donațiunea să poarte numele „Hariscion“ și interesele fundațiunii să se întrebuinteze precum urmează:

1. A patra parte pentru acei supuși greco-orientali din Ungaria, care frecventează vre-o școală din Budapesta.

2. A patra parte pentru supușii Greciei, care vreau să facă studiile lor în Atena.

3. A patra parte pentru stipendii de școlari din comuna Cozan, din Macedonia și în fine

4. A patra parte pentru acei tineri din satul său natal Cozan din Macedonia, care se vor dedica industriei și comerțului.

Prin publicarea acestor hotărîri ale testamentului mulți macedo-români vor putea trage concensiunile folositoare și îndeosebi deoarece punctul 1. privește îndeosebi pe Românii din Ungaria.

Atragem atențiunea consistorului mitropolitan și a celorlalte consistoare, asupra acestei fundațiuni.

— **Omor îngrozitor.** Din Paris se telegrafiază: În sâtlețul francez *Chatain* a fost scos din fântână cadavrul duor copii, ear alți doi au putut fi încă de timpuriu scăpați pentru viață. Copiii au fost aruncați în fântână de o fată de 16 ani cu numele *Jeanne Bonnaud*, servitoarea casei. Autopsia făcută celor două cadavre a scos la iveală lucruri îngrozitoare, în gâtul micilor martiri au fost găsite petricele și cartofi, cu cari bieții copilași au fost înecați. Omorul l'a comis însăși bunica copiilor, *Marie Lamassiande*, care spre a declina dela sine ori-ce suspiciune, a lăsat să arunce servitoarea de alt-cum o idiotă, cadavrele în fântână. Monstruoasa femeie a recunoscut fapta îngrozitoare, dar motiva n'a știut-o.

— **Foc uriaș.** Eri, Duminecă la amiază izbucnind în satele Rișca și Chereteu din apropierea Bradului (comit. Hunedoarei) ambele localități române au ars, ear în

șeșase locuri pădurile de pe valea Crișului. Pe lângă căldura topitoare mai abura și un vânt, favorabil flăcărilor mistuitoare ale focului.

— **Un meeting al anarhiștilor.** Anarhiștii din Barcelona au ținut un meeting. Ei au cerut desființarea guvernelor, religiei și a întregii societăți astfel cum ea e constituită acum.

— **Donațiune.** Impărăteasa Chinei a subscris 10.000 taeli, adică cam 35.000 fr., pentru fondul destinat construirii spitalului protestant din Peking.

Acest stabiliment a fost distrus în timpul săngeroasele evenimente din 1900.

Grație eforturilor a 3 societăți evanghelice, dintre cari două sunt americane, spitalul, reconstruit ca și mai înainte, va putea primi bolnavi.

E pentru prima oară, când un suveran chinez recunoaște existența unei opere datorite misionarilor creștini.

— **Fortună în camera engleză.** În camera se desbătea asupra proiectului guvernului, referitor la înconjurarea greutăților din partea consiliului provinciei Wales în contra executării legii de instrucțiune. Radicalii desvoltă o luptă energică contra proiectului. După o desbatere de cincă ore numai două propuneri de întregire au putut fi rezolvite. În urma asta ministrul preșident recomandă închiderea discuției asupra celor 11 puncte dintr-un proiect. Președintele comisiei *Lowther* primește propunerea și o pune la vot. Deputații provinciei Wales protestează refuzând să voteze. *Lowther* declară, că atitudinea radicalilor trebuie să o aducă speakerului la cunoștință; dar de oare-ce acesta din cauza unei indispoziții este absent, ia *Lowther* ca al doilea speaker presiul, și raportându-și sie-și între strigătele de pfui! rușine! ale radicalilor îi provoacă pe acestia să-și dea votul. Acestei provocări a urmat o scenă furtunoasă. În urma asta opoziția retrage propunerile făcute, prorogându-se camera.

— **Cel mai vechi ziar englez în Franca.** La 1 August a încetat de a mai apărea un ziar vestit cu titlul: *Daily Messenger*, care a fost în Paris cel mai vechi organ de publicitate englez. La 2 Iulie 1814 a fost scos de frații *Galignani* sub numele de *Galignanis Messenger*, numărând deja la început printre cetitorii săi mulți bărbați englezi iluștrii de pe acel timp. Ziarul a dat la lumină multe opuri de ale lui *Dickens*, *Thackeray*, *Wilkie Collins* și ale altor scriitori englezi. În acest ziar a cetit *Byron* articolul, pe care marele poet l'a referit la sine, zicând cu mândrie: „M'am sculat într-o dimineață și m'am găsit bărbat vestit.“ În coloanele acestui ziar au apărut și multe epistole de ale lui *Byron*. Ziarul și librăria engleză de pe strada *Rivoli* a adus colosale venituri fraților *Galignani*, care au făcut o avere de aproape 90 milioane franci. În timpul din urmă ediția parisiiană a ziarului „*New York*“ *Herald* făcea mare concurență lui *Messenger*, care în sfârșit după o existență de 90 ani, a încetat.

— **Un nou omor politic în Rusia.** Din Petersburg se vestește, că vice-colonelul *Boguslavski*, care era șeful districtului *Lumalin*, a fost omorât. Atentatul, al cărui autor încă n'a putut fi prins, se reduce la motive politice. Ziarul, revoluționar ce apare la Paris sub titlul „*La Tribune Russe*“ publică un memorandum al partidului socialist revoluționar, în care sunt înșirate toate păcatele și fărâdelegile ministrului *Plehve*, pentru cari căleul a trebuit să moară. Partidul socialist în acel memorandum declară pe ucisul ministrului de un crud tiran al patriei și al omenimei; eată motivul pentru care a fost condamnat la moarte și executat.

— **Nenorocire.** La o excursiune ce au făcut-o Duminecă mai multe persoane cu vagoanele pentru căratul cutucilor la Fălcau, s'a rupt la un vagon ce venia din urmă piedeca și vagonul a lunecat pe pantă cu o înțeață foarte mare spre vagonul ce pornise înaintea lui și s'a fost oprit în apropierea unei case. Cu toate strigătele și semnele ce le dădea conducătorul vagonului stricat, dintre persoanele ce se aflau în vagonul ce stătea, soția inspectorului tribunalelor d-na *Grabscheidt*, consilierul de tribunal *Plohn* și avocatul *Dr. Freundlich*, toți din Cernăuț, nu s'au coborât din vagon. Abia când vagonul stricat s'a apropiat la câțiva metri distanță, d-na *Grabscheidt*,

a sărit din vagon, așa de nenorocit însă încât a fost turtită între tamponurile vagoanelor, rămînd pe loc moartă; *Dr. Plohn* și *Dr. Freundlich* au fost aruncați din vagon afară, suferind niște fracturi de oase. Ancheta la fața locului a fost făcută de comisiunea judecătorească din Seletin. Cadavrul d-nei *Grabscheidt* a fost transportat la Cernăuț, unde a avut loc Marți, 2 August, înmormântarea. *Dr. Plohn* și *Dr. Freundlich* se află în căutare medicală.

— **Un turist român.** Eri a sosit la Neapoli turistul român *Georgescu*, care a plecat acum 28 Lună din București, spre a face ocolul pământului pe jos.

— **Procesul fostului ministru italian Nasi.** Ziarul „*Giornale d'Italia*“ vestește, că curtea de compturi a transpus la tribunal mai mult ca 13.000 acte referitoare la afacerea lui *Nasi*. Dintre acestea 12.000 se refer la ajutorarea învățătorilor dela școalele primare. Cu cercetarea întregii afaceri este încredințat procurorul *Calacrese* împreună cu sub-procurorii *Puja* și *Bertini* și juriul *Chinu* și *Squarcetti*.

— **Epidemie de tifosă în Oradea-mare.** Conform buletinului medicului orașenesc luna trecută la Oradea-Mare au obvenit 19 casuri de îmbolnăvire de tifos, și numai un cas de moarte. Maladia este răspândită în aceea parte a orașului, unde pe fie-care stradă vin câte 8 îmbolnăviri.

— **Martor ocular asupra soldatului japonez.** Un bun prietin al generalisimului japonez *Oyama* petrecînd de present în Berlin, povestește într-un ziar de acolo asupra perseveranței soldatului japonez următoarele:

În Tokio în apropierea ministerului de externe se află un loc de exerciții militare, pe lângă care treceam zilnic în calea mea la oficiu.

De multe ori vedeam soldații făcînd exerciții militare cu capul descoperit și prin zădurnăbușitor. Odată vîzînd cum curg sudorile de pe fața soldaților cari făceau deprinderi pe o căldură insuportabilă și când stăi locului; am întreat pe *Oyama*. de ce chinuște feciorii în chipul acesta? *Oyama* arătînd spre un oficer de rang superior mi-a răspuns:

— **Vezi acel domn acolo? Acela este medicul nostru suprem. Du-te la el și-l întreată, căți soldați capătă insolatie?**

Am și întreat de fapt pe acel medic și aproape rușinat m'am întors la *Oyama*. Insolatie foarte rar capătă soldatul japonez, fiind foarte bine deprins cu toate vicisitudinile timpului.

— **Cimiter jidovesc sub burgul din Viena.** Din incidentul renovării bisericii din Burg s'a aflat sub decursul lucrărilor la fundamentul bisericii mai multe pietre de mormînt cu inscripții jidovești, care de sigur sunt o mărturie posterioară despre existența unui cimiter jidovesc din timpuri îndepărtate. Peste tot 24 pietre de acestea au fost desgropate a căror inscripții hebraice numai în parte au putut fi descifrate, din cauza că acum însă nu sunt curățite de materiile, cari s'au lipit de piatră zăcînd în pămînt. Pe o piatră de exemplu inscripția este următoarea: „*Tipora Eșes Rabbi David*“ (adecă: *Tipora*, femea rabbinului *David*); pe alta se pot ceti cuvintele: „*Ester bas... venikbroh... (Ester... fiica... a fost înmormîntată...)*. Anul n'a putut fi până acum descifrat; socotind însă după scriere, unii orientaliști sunt de părerea, că pietrele nu pot deriva decât de prin secolul XI—XII. Tristă mărturie!

— **Ligă contra șoarecilor.** O ligă nouă, fără pereche în altă parte, s'a format la Copenhaga: liga în contra șoarecilor.

Se pare ca s'au înmulțit așa de mult aceste rozătoare nu numai în Copenhaga, ci în toată Danemarca, că se simte nevoe a se porni o strașnică vînațoare în contra lor.

Pentru aceea s'a format liga, și pentru aceea și parlamentul danez a votat un credit de 150.000 franci.

Membrii ligii fac apel la subscrieri publice, la organizări de spectacole caritabile prin toate orașele spre a putea lupta cu succes în contra flagelului, spre a se putea aduna mijloace în de-ajuns pentru stîrpirea șoarecilor.

În alte părți se luptă oamenii cu lăcustele și cu țințarii, în Danemarca șoarecele este animalul vrăjmaș care o cotopește.

— **Vedua împărăteasă chineză.** Corespondentul ziarului *Nort China Daily News*, care are intrare la curtea din Pe-

king scrie, că împărăteasa se retrage pe zi ce îmbătrânește dela guvernarea țării, încredințând aproape toate afacerile de stat fiului ei. La curte se crede, că cu finea anului împărăteasă se va retrage cu totul, așa că împăratul *Kvangsu* va conduce mai departe afacerile imperiului.

Impărăteasa Eugenia și contele Orsini. O revistă germană publică sfârșitul memoriilor marului ambasador austro-ungar de odinioară la Paris, contele *Hübner*. În partea asta aflăm niște amănunte interesante asupra unui atentat cu bomba, comis de contele *Orsini* la 14 Ianuarie 1858 contra părechei imperiale în momentul, când aceasta energea la Operă. Dar atentatul n'a cauzat nici un rău nici împăratului Napoleon III, nici soției sale Eugenia, dar cu atât mai multe victime a secerat între cetățenii liberi și nevino-vați, la număr vro 142. Impăratul a fost cuprins de o spaimă nebună, numai împărăteasa a fost din cale afară flegmatică. Acest „eroism“ al împărătesei a fost preamărit și cântat în ode și tot felul de poezii la Paris, serbătorind pe curagioasa împărăteasă cu un entuziasm indescriptibil. Vanitoasei domnițoare i-a plăcut nespuse de mult această serbătorie e, simțindu-se foarte fericită când povestea acel moment de groază, când era să fie aruncată în aer împreună cu soțul ei. În urma acestor serbătorii împărăteasa a început să nutrească mare simpatie față de atentator, care a făcut-o eroină. N'a făcut nici un secret, că „acel atentator cu mânuși glase pe mâni îi este foarte simpatic“. Impărăteasa, scrie contele *Hübner* la 28 Februarie 1858 este de tot nebună. Este asta o amețală de tot curioasă, care o cuprinde. *Toată ziua* plânge și mișcă toate pietrele, ca acel mizerabil să fie scăpat. Ea asaltează mereu pe împărat să facă jurământ, că nu va lăsa să fie executat Orsini, rugând și pe ministrul de justiție, să comită tot posibilul, pentru a fi scăpat dela moarte criminalul. Numai cu mare greutate a putut fi împedecată să nu cerceteze pe atentator în temniță. Ostenelele împărătesei așa se vede, — scrie mai departe contele *Hübner* — au avut rezultatul dorit, căci la 13 Martie, ziua execuțiunii lui Orsini, împăratul a fost ferm hotărât să grațieze pe ucigaș. Consiliul de miniștri s'a opus cu toată hotărârea intenției împăratului. S'a iscat o discuție de 1 oră și jumătate, și când Napoleon de fel n'a voit să cedeze, ministrul *Foul* i-a aruncat brusc în față cuvintele:

— Nu uita Majestate, că dacă a reușit să scape Majestatea Voastră de moarte, sângele a o grămadă de cetățeni francezi a fost versat pe strada Lepelletier. Acest sânge n'a putut curge fără satisfacție.

La aceste cuvinte convingătoare și energice, împăratul palid ca ceara nu s'a mai opus, ci a subsemnat sentența de moarte, care încă în ziua aceea a fost executată.

— **Logodnă.** Dl Ioan Ș. *Pitaru* s'a logodit cu D-șoara Lucia *Măcinic* fiica dlui Demetriu *Măcinic* din Arad.

Să fie cu noroc!

— **Automobil căzut în mare.** Din Fiume se serie, că tehnicul ve dinți *Giovich*, care voia să meargă la Ragusa pe automobil, sburând cu mașina sa în tempo fortissimo pe malul mării, de odată la o încrucișătură de drum carul s'a resturnat, rostogolindu-se proprietarul automobilului în mare, de unde a fost scos de către niște țărani, cari din fericire se aflau în apropiere. Automobilul n'a suferit aproape nici o stricăciune, dar cu atât mai multe leziuni a primit tehnicul de dinți.

— **Demonstrațiune flofinlandeză.** Din Copenhagen se vestește, că *Georg Brandes* publică în „*Politiken*“ un apel, în care toate universitățile din Europa sunt provocate să dea expresie simpatiei lor pentru Finlandezi demonstrând în modul acesta contra tiraniei rusești.

Telegramele zilei.

Berlin. Ziarul socialist Vorwärts află din Helsingfors că tatăl lui Eugeniu Schumann, asasinul generalului Bobricov, a fost transportat la Petersburg în noaptea de 29 Iulie, adică imediat după atentatul comis contra lui Plehve.

Soția și copilul lui Schumann, cari au cerut a doua zi încuviințarea de a-și lua adio dela părintele lor, nu l'au mai găsit.

Locuitorul de guvernator general le-a explicat că Plehve le-a ordonat transportarea lui Schumann la Petersburg și că ei n'au făcut alt-ceva de cât să respecte cu sfințenie ultima dorință a ministrului asasinat.

Constantinopol. Poarta a făcut oarecari reprezentațiuni prin mijlocirea ambasadorului său din Petersburg, pe lângă guvernul rus, în privința trecerii prin Dardanele pe viitor a vapoarelor din flota rusă, relevând răspunderea sa în această privință.

— Acum cât-va timp Poarta a făcut reprezentațiuni pe lângă ambasadele rusă și austro-ungară contra inspecțiunilor prea dese făcute în regiunile respective de către funcționarii consulatelor și de către reprezentanții agenților civili de control, relevând primejdia ce-i amenință, și accentuând necesitatea de a-i însoți de escortă, căci altfel Poarta se vede nevoită de a declina ori-ce responsabilitate în ce privește siguranța vieții lor.

Ambasadele au răspuns că depinde de acești funcționari de a decide momentul și trebuința unor asemenea inspecțiuni în folosul acțiunii reformelor. În ori ce caz, Poarta rămâne răspunzătoare de siguranța vieții lor.

ECONOMIE.

Arad, 8 August.

Starea sămănăturilor și a economiei de câmp în Ungaria. Ne fiind ploa în cele din urmă două săptămâni, recolta ovėsului a rămas îndărât în dezvoltare și astfel este cam slabă.

Cucuruzul s'ar mai putea îmbunătăți și acum urmând fără întârziare ploa în belșug. Mult mai mari îngrijiri deșteaptă însă năduful greu al cerului fără nuori, care micșorează tot mereu rodul livezilor, pășunilor și al plantelor de nutreț.

Recolta grăului este slabă. Lipsa de nutreț însă amenință avutul nostru, și pierderea în vite avem să o simțim ani de arindul.

Nădejdirile recoltei sunt următoarele:

	Teritoriul cultivat în jug. cat.	Recolta ce cade per jug. cat în m. metrice	Recolta în m. metrice	Recolta din 1903 în m. metrice
Grâu	6.031,546	5.74	34.821,600	44.077,154
Săcere	1.979,351	5.88	11.654,000	12.911,154
Orz	1.817,128	5.70	10.856,800	14.059,958
Ovăs	1.787,809	5.00	8.952,800	12.676,469

Rapița a dat în cea mai mare parte recoltă slabă.

Cucuruzul a rămas pe-tot-indenii foarte mult îndărât în dezvoltare din pricina secetei statornice. I-ar mai putea ajuta ploa îmbelșugate, dacă ele ar sosi fără întârziare.

Toate celelalte plante au suferit și sufer foarte mult în dezvoltare din pricina secetei, așa: cartofii, plante de grădină, curechiul, păstăioasele, meiul, hrișca, tutunul, hemeiul, inul și cânepa.

Napii de zahăr și de nutreț s'au dezvoltat rău și sunt năpăstuiți de insecte. Ploile ar putea să aducă o îmbunătățire în dezvoltarea lor.

Luțerna și trifoiul s'au cosit de a doua și de a treia oară, în partea cea mai mare cu rezultat slab. Din pricina secetei aceste plante nu s'au pot otăvi.

Măzăricea, cucuruzul de nutreț și mohorul sufer foarte mult de secetă și peste tot dau o recoltă slabă.

Livezile vor da otavă numai în foarte puține locuri. Ele ahea să pot folosi ici-colea pentru pășunat.

Pășunile în cea mai mare parte a țării aproape nu mai dau hrană pentru dobitoace.

Viile și pomii arată recoltă bogată; dar acum și ele au trebuință de ploaie.

Concurs.

Direcțiunea institutului de credit și economii „Ciacovana“ în Ciacova publică concurs pentru ocuparea postului de contabil.

Salar anual 1200 Cor. locuință în natură și tantiemă statutară.

Cei-ce doresc a reflecta la dobândirea acestui post au a documenta, cum-că au absolvat școala comercială cu examen de maturitate; să poseadă limba română, germană și maghiară perfect în vorbire și scriere.

Rugărilor sunt a se adresa Dlui George Breban directorul institutului și mare proprietar în Ciacova până inclusive 15 Septembrie st. n. 1904.

Numai cei cu praxă de bancă vor fi luați în combinație.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poștiți a se presenta în persoană la directorul subsemnat după împrejurări.

Ciacova din ședința direcțiunii ținută în 23 Iulie 1904.

George Breban.
director.

315 1—3

INSERTIUNI ȘI RECLAME.

Stabiliment de Hydrotherapie.

„Wällischhof.“

Stațiune de tren și poștă Brunn — Maria — Euzersdorf, 30 min. departe de Viena. 296

Arangement modern

(pe lângă hydrotherapie completă, băi electrice, de aer de soare, massage, electrisare, gimnastică svedă etc).

Prețuri moderate

Cu prospecte și informațiuni mai detaliate stă la dispoziție direcțiunea și medicul stabilimentului: Dr. Marius Sturza.

IN ARAD

(Legelö sor Nr. 28)

este de vânzare o casă cu un mare intravilan în colț.

Informațiuni se pot afla în cancelaria advocațională Dr. KERTÉSZ MIKSA, Palatul Minorităților.

Biroul de credit reforme și de încasare

Seidel és Matiegka

Temesvár-Józsefváros, Küttl-téd 3 szám.

dă informațiuni și deslușiri confidentiale atât în afaceri deosebite cât și despre lucruri grivate de pretutindeni în țeară și străinătate, în modul cel mai conștiincios și discret.

Primește

319

contra honorar moderat afaceri de încasare dela comercianți și industriași, încasarea pretensiunilor dubioase pe cale pacinică ori procesuală, mai departe

mijloace

afaceri de împrumut și financiare, achitări de datorii, precum și vinderea și cumpărarea de bunuri și realități.

Escompturi de cambii. Losuri în rate.

Editor-proprietar: George Niekla

Redactor responsabil: Ioan Russu-Șiriamu.

Non magazin de mobile în Arad.

Szabadság-tér 17. szám.

Am onoare a aduce la cunoștința p. o. public, că azi am deschis în Arad **un magazin de mobile** sub firma improtocolată a lui

FISCHER J.

care magazin este filiala magazinului de mobile din Timișoara, existent deja de 28 ani.

În urma principiului meu, a experiențelor mele multiple câștigate și a capitalului de circulație suficient mă aflu în poziția plăcută să satisfac tuturor cerințelor on. public pe deplin.

Când îmi iau voia a recomanda noua mea întreprindere prețiosului sprigin al on. public, promit că voi nisui să binemerit de încrederea binevoitoare a on. public prin serviciu prompt, prețuri culante și marfă indigenă de calitate inexceptionabilă.

312

Cu deosebită stimă:

FISCHER J.
măestru tapesier.

Cel mai preferit, mai bun mijloc de colorare a părului e

MELANOGENE

în culoare neagră și brună.

Cu preparatul acesta escelent și nevinovat, păr barbă, mustăți în cinci minute se pot colora în negru ori brunet. Culoarea e constantă și nu se poate osebi de culoarea naturală, nici cu săpun, nici apă caldă, nu se șterge și nu murdărește.

El nesticăcios și modul de folosire foarte simplu.

Prețul 2 cor. 80 fl. 244

Orî-ce păr cărunt își recapătă culoarea naturală prin folosirea preparatului

Hair Regenerator alui Földes

Acesta nu e farbă, ci un preparat care redă frumuseța naturală a părului. Astfel părul blond devine iar blond, cel brun-brun, cel negru-negru. Prețul 2 cor.

Pentru a face părul blond.

Preparatul acesta, în câteva minute putem prefăce orî-ce păr în culoare atât de plăcută, aurie, în culoarea cănepii. orî cenușie, orî în vre-o altă culoare blondă, fără a ataca părul. — Prețul! sticlă mică 1 cor., sticlă mare 2 cor. Rugăm a fi cu atenție la marcă.

G. FÖLDES KELEMEN

FARMACIA ȘI LABORATORIUL CHIMIC, ARAD.

Telefon Nr. 111.

TIPOGRAFIA

„TRIBUNA“

ARAD, Strada Deák Ferencz Nr. 20.

Fiind arangiată din nou, bogat, cu literele cele mai moderne și cu rotațiune modernă, primește spre executare orî-ce lucrare ce se ține de arta tipografică.

Broșuri, opuri, manuale, tabelării în orî-ce mărime, registre pentru bănci, invitații la petreceri și cununii, plicuri, cap de scrisori, anunțuri funebrele, cărți de vizită, etc. etc.

Executat cu gust fin, la timp și punctual, după sistemul cel mai nou.

Cerem și pe această cale binevoitorul sprigin al publicului românesc întru cât ar avea vr'o lucrare din cele mai sus înșirate a trimite spre executare și a ne recomanda în cerc cât mai larg tipografia noastră.

Având în vedere și sacrificiile mari ce le pretinde ziarul nostru național, credem că va afla mai iute răsunset acest anunț al nostru.

Telefon Nr. 502.

BANI!

Pe lângă modurile de plată de mai jos, prin intervenția biroului nostru se pot căpăta împrumuturi ipotecare replătibile în anuități, pe posesiuni fonciare, case în orașe, mai departe credit personal preoților, ofițerilor, funcționarilor de stat și particulari, comezanților, industriașilor și pensionaților pe lângă replătire în 5-20 ani, cu garanți ori fără garanți, în cel mai scurt timp și pe lângă cea mai perfectă discrețiune. Remunerația noastră modestă numai după ajungerea scopului, decursiv va fi plătită. Documentele necesare cancelaria noastră le câștigă pe propriile ei spese, carele vor fi plătite asemenea decursiv.

A) *Favorurile extra ordinare mai noi a împrumuturilor câștigate prin intervenția noastră:*

1. Informațiunile sunt ieftine. 271
2. Detrageri puține.
3. Depurările să descriu anual din datorie și interesele vin socotite numai după sumele reduse și interesele și capitalul se poate depura laolaltă.
4. După întârziere motivată de plătire, amendă nu se plătește.
5. La dorință după rate vine incasatorul acasă, ori se pot plăti prin cheque postal nefrancat.

B) *Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre cu depurare pe quartale:*

1. Sunt foarte ieftine, pentru-că suma plătită la quartal se detrage imediat din datorie și debitorul totdeauna plătește după starea faptică a datoriei interesele.
2. Cvotele aduceau un venit de regulă de 8% și dividendă în urma circulațiunii uriașe se mai poate urca an de an; asemenea anual se escotează.
3. Cvotele pe lângă abdicere prealabilă se rescumpără în suma lor totală.
4. Un astfel de împrumut se achită cel mult în 2½ ani, după care ori-ce obligament de plată încetă.

C) *Favorurile extraordinare a împrumuturilor noastre ipotecare:*

Depurare de 15 ani	4-75%	După mărirea sumei împrumutate.	Depurare de 40 ani	3-15%	După mărirea sumei împrumutate.
„ „ 22 „	4-0%		„ „ 46 „	2-96%	
„ „ 30 „	3-75%		„ „ 50 „	2-85%	
„ „ 32 „	3-50%		„ „ 60 „	2-65%	
„ „ 33 „	3-30%		„ „ 65 „	2-33%	
„ „ 35 „	3-25%		„ „ 70 „	2-30%	

În plăți se cuprinde nu numai interesele și spesele de administrare ci și depuratiunea din capital.

Biuro aradan de informațiuni.

Poseosori KLONDA și SZATMÁRY
ARAD, Strada Salacz Nr. 3.

PUMPE DE VIN

reg. ung. priv. și țevi de gumi calitatea cea mai bună.

Din cilindrul pompei se scurge vinul până la cel din urmă strop, ear sâmburii de struguri, coaja și alte părți necurate se îndepărtează numai de cât, prin asta pompa nu se strică și nici vinul nu se poate strica. Pentru funcționarea pompei se dă o garanță pe 3 ani (reparație gratuită).

PUMPE DE FOC

cu ventiluri rotunde. Pentru comune foarte potrivite, de oare-ce la întrebuintarea de apă nesipoasă ori murdară nu abzie serviciul. Pentru funcționarea regulată a mașinei se primește garanție pe 3 ani (reparare gratuită). Șurube potrivite unitare și țevi de cănepe din lăuntru captușite cu gumi cu prețurile cele mai ieftine.

Fântâni cu țevile trebuincioase în preț de fabrică.

HÖNIG OTTO

fabricator de pompe reg. ung. priv.

Arad, Kákóczy-uteza 27. sz.

Stropitori de vie se primesc spre reparare.

4%

BANI!

4½%

pe realități și bunuri cu 4-4½% amortizațiune la locul I. și II. fără spese anticipative, precum și credit personal exoperează grabnic, culant și sigur

PHILIPP GRÜNWARD,

Agentură de bancă, Incasso,

Biuro de informațiuni

TEMESVÁR, Józsefváros, Küttl-tér Nr. 5.

Mai departe mijlocesc vinderea și cumpărarea de case, bunuri, cafenele, hoteluri, restaurante, prăvălii de tot felul; am prenotate case pentru vânzare dela 2000-140.000 coroane depunerii favorabile de capitaluri cu 7½-8% venit curat, vindere de pământ etc., arende de pământ etc. dela 100 jugăre în sus.

4½%

4%

Ocaziune excepțională!

Din cauza zidirei și câștigării de local, vindem pentru prețuri originale de fabrică:

Servicii de prânz, de cafea, de ceai și de mocca. Ceasce de cafea, ceai și de mocca în sute de feluri. Farfurii, tot felul de etaloane (blide) și ștelage pentru fructe și aluaturi.

SERVICII DE ȘTICLA fabricate excelente din țeară și din străinătate. ȘTICLE, PAHARE, FARFURII DE ȘTICLA dela cele mai simple până la cele mai fine.

SERVICII Pentru LICORURI, VIN, ȘI BERE colorate ori din sticlă de cristal. Obiect de lux și folosire de alpaca și argint de China, execuțiunea cea mai modernă.

Obiecte de lux, vase, figuri etc. din porțelan fin, maiolica și fayence. — Vase de nichel, mărfuri de metal, articol pentru arangierea de culine. — Tasuri pentru servirea de licor, și altele din lemn, sticlă și metal.

Requisite de mâncare din alpaca, ori argintate ori nickelizate, fabricate din țeară.

Lămpi: Pentru saloane, dormitor, reflectorii, biurouri, pentru apartamente de billard și cabinete de lectură: Pentru restaurante, localuri de grădini și buline. Cu luminare electrică, de gaz, acetylen, petrol ori spirit

Ocaziune binevenită dar foarte scurtă pentru cumpărarea de trusouri, și alte lucruri pentru arangierea de locuințe, ville, verande și locuințe de câmp.

308

Gebhart J. és Fia.

ARAD, Andrassy-tér 16 szám.

Fondat la 1850 Nr. Telefon. de stat și com. 219.

Comande din provincie se eșcută prompt și la moment. Izvor potrivit pentru revinzători, uiegar, măsari și restaurante.

— Intreprindere de sticlărie. —

Am onoare a aduce la binevoitoarea cunoștință a p. t. publicului din Arad și jur, că am deschis în Arad, strada Bathány Nr. 38.

o prăvălie pentru

pictatul de firme și pentru vopsit.

Primește pentru prețurile cele mai moderate pictarea de firme, adrese, de embleme pe sticlă, lemn, tinichea, pânză etc. dela cea mai simplă până la cea mai artistică, precum și vopsiri de biserică etc.

Inscripții pe steaguri, monograme, embleme familiare pregătesc prompt și pentru prețuri senzațional de echitabile.

Primește mai departe vopsirea mai simplă, și mai artistică pentru prețuri solide.

Pentru lucru de vopsire pe seama domnilor arhitecți prețuri separate avantajoase.

Când rog spriginul și încrederea p. t. public, tot odată promit că pentru lucrul pregătit la mine cu conștientiositate și punctualitate primește toată garanța.

Rămân cu deosebită stimă:

Kondorossy Imre,
pictor de firme și vopsitor.

297